כל הכלים פרק שבעה עשר שבת

קכו:

וכי תימא הכא נמי דאיכא תורת כלי עליו. פי' בקונטרס שיהא לחוש לעשות שום תשמיש מחר ואין נלפה לר"ת כי למה יש לנו להעריך שלבדר מחר יהא לחוש כיון שלחוש לבדר זה גלגל נלפה לר"ת דה"פ דאיכא תורת כלי עליו שמיקנו ועשה בו מעשה והכינו לכך שמחר כלך מיקנו והכינו לכך יש תורת כלי עליו לפילו אינו לחוש לבדר מחר כמו חריות של דקל שחוין לשום תשמיש גלגל ליסיבה לף על פי כן (ד) יכול להכינם ולטלטלם בשבת ואפילו עני מחרינן לעיל גלו ומיפקפו ועוד אי תורת כלי עליהם ממש נריכא למימר דכלי טיטל לנוכך גופו והא דלמחרי בעירובין (ד' קכ.) נגר הנגרר עשה לו ביח יד מהו ס"ל נוכחת קלמרת פירוש ושרי לגלו משום דאי לגלו משום דלא הוה כבוהנת ע"י הבית יד הוה הוה אמור לפילו לגלו מזי למילחת לחבירתי היו שחקיטו לך היה מותר מפני שלא עשה לו ביח יד אבל מיהו לר"י להחיל מיירי בנטען דאסור לעיל מיני בסמוך משום דמיחזי כבוהנ פי' שנוען הנגר בתוך הנקב שנמפחן עד (ה) בתוך הלחך כדפירש בקונטרס התם ועלה קלי הא עשה לו ביח יד בחותו נגר שנקמו לי נמי שמולל לטעמיה דסבר בטעמא דרבי יהודה משום בנין אפילו בלא נעילת נגר בלרך וכן נראה יותר כי נקמו לין פתרונו נעילה בלרך בלא דומה שהוא מעין נשמו רק שיש נשמו ממש כדמוכח בבריימא שהביא לעיל דלקתני נגר אם נשמו כולו אסור נקמו מוחר רבי יהודה אומר נקמו מע"פ שיש נשמו ולא נודע פירוש נקמו היטב ובירושלמי גרסינן נגר בדלי אלעזר הוה קטיר בגמי נשמו אסור נקמו רבי יעקב בר אחא מוקה בלחמי מלנעותי (ו):

ומדבריהן למדנו שפוקקין ומודדין. ומע"ג דטפח לא מבטל ליה כמו פקק דלמחרי בפרק הישן (סוכה דף כח.) גבי סדין אינה לממיר דמבטל ליה טפי מבדין ולא מני לממיר גמי פקק דמלוה שאני דלמחרי בשילהי מכילתין (ד' קמ:) גבי מדידה דהתם לא הוי חיסור כל כך אלא משום דהוי כעובדא דמול מבל פקק דמשום הוספת מבל דלמי לגנין ליכא למישרי משום מלוה:

הדרן עלך כל הבלים

מפנין ארבע וחמש קופות. בירושלמי מפרש למה שיעור קופות בהווה דתניא (ו) שלשה קופות של שלשה סלין: שלשה להם בית אחיזה ניטלין בשבת ואמר רב יהודה בר שילא אמר רב אסי אמר רבי יוחנן והוא שיש תורת כלי עליהן וכי תימא הכא נמי דאיכא תורת כלי עליו ומי בעי רשב"ג תורת כלי עליו והתניא (ז) חריות של דקל שגדרן לשם עצים ונמלך עליהן לישיבה צריך לקשר רשב"ג אומר אין צריך לקשר רבי יוחנן סבירא ליה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא דרש רבי יצחק נפחא אפתחא דריש גלותא הלכה כרבי אליעזר מתיב רב עמרם (ח) ומדבריהם למדנו שפוקקין ומודדין וקושרין בשבת א"ל [אביי] מאי דעתיך משום דקתני סתמא גגר הנגרר נמי סתמא היא ואפי' הכי (ט) מעשה רב: **מתני'** (כל) כיסוי הכלים שיש להם בית אחיזה ניטלין בשבת א"ר יוסי בד"א (י) בכיסוי קרקעות אבל בכיסוי הכלים בין כך ובין כך ניטלין בשבת: **גמ'** אמר רב יהודה בר שילא א"ר אסי א"ר יוחנן (יא) והוא שיש תורת כלי עליהן דכ"ע כסוי קרקעות אם יש להן בית אחיזה אין אי לא לא כסוי הכלים אע"ג דאין להם בית אחיזה כי פליגי בכלים דחברינהו בארעא מ"ם גזרינן (יב) ומ"ם לא גזרינן לישנא אחרינא כי פליגי בכיסוי תנור מר מדמי ליה לכיסוי קרקע ומר מדמי ליה לכיסוי כלים:

הדרן עלך כל הבלים

מפנין (יג) אפילו ארבע וחמש קופות של תבן ושל תבואה מפני האורחים ומפני בטול בהמ"ד (יד) אבל לא את האוצר מפנין תרומה טהורה ודמאי ומעשר ראשון שניטלה תרומתו ומעשר שני והקדש שנפדו והתורמום היבש מפני שהוא מאכל (טו) לעזים (טז) אבל לא את הטבל ולא את מעשר [ראשון] שלא נטלה תרומתו ולא את מעשר שני והקדש שלא נפדו ולא (יז) את הלוף ולא את החרדל ר' שמעון בן גמליאל (יח) מתיר בלוף מפני שהוא מאכל עורבין חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדים אם התקינן למאכל בהמה מטלטלין אותן ואם לאו אין מטלטלין אותן: **גמ'** השתא חמש מפנין ארבע מביעיא (יט) אמר רב חסדא ארבע מחמש (כ) (איכא דאמרי (כא) ארבע מאוצר קטן) וחמש מאוצר גדול ומאי אבל לא את האוצר שלא יתחיל באוצר תחלה ומני רבי מוקצה ושמואל אמר ארבע וחמש כדאמרי

שיש להן בית אחיזה ומוח שיש מורם כלי עליהן. שהכיסוי רחוי לתשמיש (כ) עלמו הוא לניטלין בשבת ואם אין מורת כלי עליו לא חמרינן כיסוי כלי הוה כלי. ולגמות שיהא מיהא ומגדל דמנח מחני' (כ) ניטלין יש מורת כלי עליהן דרחוין ליסב עליהן ולמת עליהן מזוגות לקטן ולקמן מפרש למחי בעינן בית אחיזה הואיל ומורת כלי עליהן. פלגמ לרבי יוחנן מידי דלילה מורת כלי עליו לא מטלטלין והאי קנה מאי מורת כלי עליו ליכא לאי משום דפומא ונועל בו אין זו מורת כלי עליו לגלא מורת כנין: **וכ"ם הכא נמי דליכא מורם כלי עליו.** שרחוי להפך בו זיתים או לפצע בו תגוזים (כ): (כ)**מורם כלי עליו.** לפי' ניטו רחוי לבבר אחר: **סכיבא ליה כווחיה כחדא.** דמחוקן ומע"פ שאינו קשור: **ופליג עליה בחדא.** דבעי מורם כלי: **הלכה כרבי אליעזר.** דבעינן קשור ותניא: **מדבריהם למדנו.** כפי' בחרלפ"ם כימי אביי אל ר' לזוק וכימי לגא שחוץ בן בתות שפקקו לת המלור בטפיח וקשרו לת המקידה כגמי לילא לם יש בגיגית פומה טפח ויתם מפרש לה. וקתני מדבריהם למדנו **שפוקקין.** לת המלור בדבר שאינו קשור ותלוי: **וקושרין.** קשר שאינו של קיימא לכתחלה: **ומודדין.** מקוח ומטלטלין: **מאי דעתיך.** דמוחבת לרבי יוחק קפחא מהא מלי לפנויי לך הא מני לבבן היא. ולי משום דקתני לה סתמא מוחבת ליה דמדסתם לן כרבבן הלבתא כותייהו: **גגר הנגרר נמי סתמא.** קתני לה ויסתם לן בהא כרבי לליעזר לחשור: **מעשה רב.** למילף מיניה דבין דסתיך למיעבד עובדא לקולא ז"מ הלבתא היא: **מתני' כיסוי קרקע.** בגון כיסוי בור ודות דהוי בבוזה לי לגלו דמוקמת לית מחיה דילה למשקל והתזורי עגיל: **גמ' ת"ר יותן והוא שים מורם כלי עליהם.** לביסויין הללו חזו למחשים דעלמא אבל ביסוי כלי לא חמרינן כלי הוא: **ודב"ע.** משום לחוקמת ר' יוחנן בשים מורת כלי עליהן לינטריכא ליה למימר בי פליגי רבבן בבלים דחברינהו בארעא מ"ם גזרינן ומ"ם לא גזרינן לישנא אחרינא בי פליגי בכיסוי תנור מר מדמי ליה לכיסוי בור ודות וגזריון הני לגלו הני:

הדרן עלך כל הבלים

מפנין. לם לריך למקומן להוסיף עם חומיהם להסך בשעורה

או תלמידים לדרכה ולא מייתינן לטרחת דשבת: **אבל לא את האוצר.** מפרש בגמרל: **מפנין תרומה עשורה.** כלומר ומהו מפנין דבר הרלוי כגון אלו. תרומה טהורה דחזי ליהמת בהן(ט) אבל תרומה טמאה לא לחפילו לבהמת בהן לא חזיא בשבת לע"ג דשמול חזיא לחתניל בכל שעה בשפחים (דף נב.) שאם רלה בהן מרימה לפני הבלב בשבת ויבוח טוב לא חזיא ביעורה מן העולם או להסיק או לבהמה ואין מבערין תרומה טמאה וקדשים טמאין ביום טוב לחתניל (לעיל דף כג:) ואין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב ומוקימנא בי)טעמא משום דאין שורפין קדשים ביום טוב: (ו) **לוף.** מין קטניות שאינו רלוי לי אפילו לבהמה: **לעורבין.** כגון עפיירים שמגדלין עורבין לנדולה: **זרדים.** מין קנים הם שמזדים בהן רכים ומוליכים חומם: **גמ' חבבע מחמש.** אם לא היה אם לגלא בשיעור ה' קופות לא יפנה לגלא ד' מהם שאסור לגמור לת המוצר דילמא חזי גומות בקרקעיתו ומשוי לה: **מאוצר גדול.** ואם יש הרבה אין מפנין לגלא ממש לחייעין לטרחת: **מאי אבל לא את האוצר.** שלא יגמור לת האוצר לא מלית לחמרת דהא מריש אמעיין חבבע מחמש **מחלה.** אם לא לת החמיל בו להסתפק ממנו כבר למאבלו או למאבל בהמתו לאם כן הוה ליה מוקלה ומחניחין רבי יהודה בסתמא דשנה (דשבת החלון). וחכ"א בין כך

מסורת הש"ס

(ה) נעיל ב. [ודף קכה:]. (ו) [לעיל כח. ושם"ק]. (ז) כפ"ל מ"ז וכן בפ"ו ליתא. (ח) ביצה לה:. (ט) [ם"ה לו.]. (י) ש"ל לעיל. (יא) [ועי' מוס' לקמן קנו. ד"ה הכא]. (יב) [ועי' מוס' לקמן קנה. ד"ה דאמר]. (יג) [ועי' מוס' לעיל ם: ד"ה בפפות ע"ש הקשתיקו אמר רב אמאי ד' מחילה קמן ה' מחולה נדול]. (יד) ל"ה בכ"י ירק"ל. (טו) [לעיל קכה:]. (טז) ם"ה ל"ה ומ"ב בפ"ל מ"ו [ועי' מוס' לעיל ם: ד"ה בפפות ע"ש הקשתיקו אמר רב אמאי ד' מחילה קמן ה' מחולה נדול]. (יז) ל"ה בכ"י ירק"ל. (יח) [לעיל קכה:]. (יט) ם"ה ל"ה ומ"ב בפ"ל מ"ו [ועי' מוס' לעיל ם: ד"ה בפפות ע"ש הקשתיקו אמר רב אמאי ד' מחילה קמן ה' מחולה נדול]. (כ) ל"ה בכ"י ירק"ל. (כא) [ועי' מוס' לקמן קנה. ד"ה דאמר]. (כב) [ועי' מוס' לעיל ם: ד"ה בפפות ע"ש הקשתיקו אמר רב אמאי ד' מחילה קמן ה' מחולה נדול]. (כג) [ם"ה ל"ה ומ"ב בפ"ל מ"ו]. (כד) [ם"ה כג.]. (כה) [בקונטרס פ"ב מ"כ].

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה ה"נ וכו' למפנים לעצמו הוא: (ו) ר"ח וכ"ה בכפ"ו וכו' בגמרא הפ"ד אמר קן מ"ם אין צריך לקשר אלמא דאיכא הוחת בלי עליו: (ז) רש"י ד"ה לף מ"ה. וכ"ב פ"ם הורמוס: (ח) [עם. ד"ה ומ"ב וכ"ה ומ"ב בגמרא ד"ה ומ"ב וכ"ה בכפ"ו וכו' ועי' כתוס': (ט) בא"ד עד לחוך כתוך: (י) בא"ד מורם בדפוסי מלנעותי כזה V:

רבינו חננאל (הישנ)

ובין כך פוקקין בו. כל בסדרי הכלים שיש להן בית אחיזה ניטלין בשבת. א"ר יוסי בד"א בכסוי קרקעות דבר. א"ר יהודה בר שילא א"ר אסי א"ר יוחנן והוא שיש תורת כלי עליהן. ואמרינן כולי עלמא בכסויי קרקעות אם יש להן בית אחיזה שרי ואי לא אסיר לטלטולן. כגון בסויי הבארות וכסויי הדות וביוצא בהן. בסויי כלים. כגון כיורות וסיכוכים וכיוצא בהן. אע"פ (שאין) [שאין] להן בית אחיזה מותר לטלטלן לגלותם ולכסותם. כי פליגי בכסויי כלים ותיברן בקרקע. ר' יוסי לא גזר ות"ק סבר גזרינן. והלכתא כוותיה.

הדרן עלך **ב**רק כל הכלים

ברק שבועה עשר

מפנין אפילו ד' וה' קופות של תבן. פי' מפנין, מעתיקין התבואה ממקום למקום, כלשון וגזה הכהן ופנו את הבית. אקשינן על משנתינו, השתא ה' מפנין ד' מיבעיא. ופריק רב חסדא ארבע מחמש וחמש מאוצר גדול, ומאי אבל לא את האוצר שלא יתחיל באוצר תחילה, ומני רבי יהודה היא דאית ליה מוקצה. ובא שמואל ופריק פירוק אחר ודכרים [נ"א: ודבריו] פשוטים הן. אבל סוגיא דשמועתא כרב חסדא, דמתניתא מתנה תנן ביותה, שאין מתחילין באוצר תחילה, ולא בתבואה צבורה, ומדבעא רב נחומי כמה שיעורי חבואה צבורה ותנא כמה שיעור חבואה צבורה לחך. ש"מ דהילכתא כתני מתניתא [מדקשיחיתין [נ"א: דשקלינן וטרינן] לפרושי שעמייהו. ויש מי שאומר הילכתא כשמואל דמוקים למתניתין כרבי שמעון דלית ליה מוקצה והילכתא כוותיה.

מוסף רש"י

חריות. ענפים קשים כעין מסקוקיה שדקות של נוכלין ונפלי עלין שלהן קרי להן חריות (לעיל ג.). שגדרן לעצים. שחתנן לישתן (לעיל קכה:) כל לקוטות תמרים קרי נדיה (לעיל ג.). צריך לקשר. מע"ם (לעיל קכה:) לקשרם יפה מבעוד יום לטיטים שלישיבה שחתים, ואם לא קשרם יפה תפר לעלמן למחר, ולא יהי יפה כמוכשה (לעיל ג.). ומודדין. להחלוד על דבר מדה.

החיין עלך כל הבלים

מפני האורחים. שאחן לפחול יפין מקום לכבה. ומפני בטול בהמ"ד. שלין לחלמידים מקום לבה (ביצה דה.). ולא את הלוף ולא את החרדל. מעלעלן בשבת, שאינם נראים הימב, לפ שהן נבבל יפה זה לעחן. לוף מין קטניות ואין נראין למחכל בשבת מי יחפילו לעורבים (ב"מ קיג.).

רב נסים גאון

ברק שבועה עשר מפנין ר' יהודה היא דאמר מוקצה. וד' שמעון ליח ליה מוקצה. אצל כל פחמא (עיקר כל הן) בפרק במה מדליקין. וכבר פירשנו זה בפרק יציאות השבת.

רבינו חננאל

שמעינן ליה דבעי תורת כלי. ואוקימנא בקנה שהתקינו להיות נתעל שחתו בו בדאיכא תורה כלי עליו ובהא אי"ר יוחנן הלכתא כרשב"ג, אבל בחריות של דקל שנדרן לעצים דשרי רשב"ג בלא ישהור לא סבר לזה ר' יוחנן כוותיה. ועליהן אמר, ר' יוחנן סבר לה כוותיה בחדא ואליע עליה בחדא. דרש ר' יצחק נפחא אפתחא דבי ריש גלותא הילכתא כרי אלעזר שאין מוקקין אלא אם היא קשורי ותלויי. ואחתה ר' עולא מהא דתנן בפרק שבת מדבריהן למדנו שפוקקין ומודדין וקושרין בשבת. א"ל אביי ל"ש עזרא למה אותיבתיה ביה מפני שהיא שניה שניה כחם. וקיי"ל הלכה כחתם כ'שנה. נגר הנגרר נמי כחתא היא שניה חתם אליבא דר' אלעזר. ושני ל"ה אע"פ דהא חתמא והא פרחא, הא חתמא דפוקקין ומודדין וקושרין בשבת עבדי בה עיבדא ומעשה רב. זו הלכה למעשה. הילכתא כחכמים ונדחה דרשא דר' יצחק נפחא. ואמרינן בחלמוד א"י אי"ר יוחנן אתיא יחידאה דהכא כחתמא דתנן ויחידאה דתנן בחתמא דהבא. פי' יחידאה דהכא דהוא ר' אלעזר דפקק ותילין כחתמא דנגר נגרר. (ויחידאי דנגר הנגרר) דהוא ר' יהודה בחתמא (דפקק ותילין). וחכ"א בין כך

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com